

Womhaj Bóh!

Cziklo 16.
22. haprleje.

Lětnik 10.
1900.

Šerhiske njedželske kopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišczetni w Budyščinje a šu tam dostacž ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Quasimodogeniti.

1. Jana 5, 4.

„Wščitko, šcťož šo wot Boha je narodžilo, pšchewinje šwět a naša wěra je to dobyče, kotraž je šwět pšchewinyła.“

Grichiski mudry bēšche junu prajil: Daj mi twjerdy dypł š wonka šwěta, dha chzu žyly šwět š hołow wu-šbēhnyčž.“ Bēšche na žylym šchērokim šwēcze po tajkim dypł pytał, ale namakał jeho njebēšche. Šdžezkuliz jeho wócžko šhladowašche, wšchudžom widžejche jenož kčžecze a šwjadnjenje, porodjenje a wumrjecze, nastacze a šhinjenje. Halleluja, je jedyn twjerdy dypł š wonka a š wjēčha tuteho šwjadnjeneho, mrējazeho a hinjazeho šwěta, a tutón dypł reka Ješuš Šhrystuš, wčzera a dženža a tón šamy do wēcžnosčze, kotryž mormy bēšche, a hlaj, wón je žiwý wot wēcžnosčze hacž do wēcžnosčze. Šcťož je jeho namakał, tón je móž namakał, š kotrejž šwět š hołow wu-šbēhnye. Pšcťetož w Šhrystušu je bycze namakał, kotrejž pšchi wšchēm nastacžu wostawa, nalēcžo, kotrejž nješwjadnje, žiwjenje, kotrejž njewumrje. W Šhrystušu, tym horje-štanjenym, wē wón šwoje najšnutškowniše žiwjenje wu-šhowane, a šwój najšlubšchi mēr wobarnowany, kaž Pawoł praji: „Našche žiwjenje je postajenje š Šhrystušowym w Bohu“, a wot tuteho dypła bēži jemu jutrowna móž do wutrobny, kotraž jeho wysche šwěta pošbēhuje. „Pšcťetož tón, kiž w naš je, je móžnišchi dylžli tón, kiž na šwēcze je“, wyška šwjaty Jan.

Teho dla móžemy prajicž: Šsu hišcže jutry, pšcťetož wěra do horještanjeneho hišcže dobywa. Ššchescžijanška wěra pať njeje jenož ša wērne džerjenje nēkajšeho štutka, ani jenož pšchijecze nēkajšej wučžby; njewēriny do štawišnow, njewēriny do wumyšlenjow, ale wēriny do parschonny, do Ješom Šhrysta, kotryž žiwý je a šwoje žiwjenje tym šobudželi, kiž do njeho wērja. Wěra njeje nabožniške šdacze, ale hromadušamknjenje wot wutrobny š wutrobje, wot ducha š duchej, wot parschonny š parschonje. Wěra je móhl rjez tón štok, š kotrymž wutroba je wšchēch žolmow a nawalnosčžow teho cžaka šo wumóže na tón twjerdy dypł š wonka šwěta, kotryž reka Ješuš Šhrystuš. Teho dla šo šwjaty Jan prajcha: „Šcťó je hewať, kiž šwět pšchewinje, šhiba. tón, kiž wēri, šo je Ješuš šyn Boži?“ Pšcťetož Ješuš móže tamny twjerdy dypł jenož bycž, hdyž wón Boži šyn, hdyž towarštwó š nim je towarštwó š Bohom, hdyž wěra do njeho bójške, wēcžne šwět pšcťetrajaže žiwjenje šobudželi. To je Janowe jutrowne wyštanje, šo ta wěra do šyna Božeho naš džēczi Bože cžini, kaž našch tekštny štaw šo šapocžnje: „Kóždy, kiž wēri, šo Ješuš je Šhrystuš, tón je šo wot Boha narodžil“ a našche tekštny šłowo nēť dale praji: „Wščitko, šcťož šo wot Boha je narodžilo, pšchewinje šwět.“ Bóh bēšche w Šhrystušu a šjedna šwět — Šhrystuš je pšcťes wěru w šchescžijanach a pšchewinje šwět.

Pšcťečžiwniť wěry njeje po tajkim žadyu šnadnišchi — dylžli šwět. Džiwne šłowo, tať hušto wopacžnje

włożone a srosumjene! Gdzie leży tutaj śwēt a sčtō mjenuje jeho mjesy? Luby pscheczelo, to je hlupie czynjenje, porst posbēhnyč a prajicž chzycž: To je śwēt, a tamne njeje śwēt. Pschetož woboje je wērno: „Były śwēt leży w slym“ a na wopaf: „Wschitko Bože stworjenje je dobre a nicžo njeje ł faczišnjenje, sčtož ł dżakowanjom pschije. Pschetož wone ƒo wuſwjeczi ł Božim ſłowom a ł modlitwu.“ Chzemy-li prawje rēcycz, dha dyrbinu prajicž: Szwēt je wschitko, sčtož pscheczimo ſwjatemu Duchej je. To je tōn śwēt w naſ, mjenujzy naſch stary Hadam ł jeho łōſchtami a slymi żadoszczemi, a to je tōn śwēt ł wonka naſ ł jeho wabjenjom a ſwarjenjom. Ale to najwaſniſche je, ſo ty ſpōſnajesz, kajke ƒo to wot tebe bycz ſda, sčtož śwēt rēka, hdze pola tebe tōn dypł je, na kotrymž twōj śwēt, to, sčtož ſa tebe śwēt je, ƒo ł hōkow wuſbēhnyč dyrbi, njech je wulke abo małe. Pola Gſaua bēſche śwēt ƒokowe warjenje, pola Simjona Delila, pola Judascha mōſchniczka. Tcho dla ſpytuj ſebje, hdze twōj pscheczimnik je, kotrehož ma twoja wēra pschewinycz, na kotrym ſranliwym dypku chze cze śwēt pschimacz, njech je ſe ſwojim łōſchtom abo ſe ſwojim hroženjom.

A pōcznje-li czi ſtyſkno bycz pschi tajkim bēdżeuju ł tak mōżnym njeſcheczēlom a praſchēſch-li ƒo bojaſnje: kak mōża ja ſłabe dżeczō śwēt pschewinycz? dha hladaj na Chryſtuſa, kak wōn ł ſwojim wuczownikam ſtupiwſchi dżeszche: „Budżecz ſtroſchtni, ja ſym tōn śwēt pschewinyl. Wukn na Chryſtuſu, kak je wōn śwēt pschemōhl. Wōn je ſwētny łōſcht pschewinyl tam w puſzczynie, hdž jeho ſpytował wabjeſche: „Szy-li Boži ſyn, dha rjekn, ſo tute kamjenje khlēb budża; to wschitko chzu czi dacž, je-li ſo dele panuwſchi ƒo łe mni modliſch.“ Wōn je ſwētnu hroſu pschewinyl tam w Gethſemane, jako tōn hōrki khelich pijeſche, a tam na kſchizy, jako hlōſb ſpytowaſja ſe rta hanjazych njeſcheczēlom rjekny: „Szyli Boži ſyn, dha ſtup dele ł kſchiza.“ Je wobaj raſaj pschewinyl, psches to, ſo pschi Wōtzu woſta, ſo ƒo jemu po łōſchczē ſwēta njeſchzysche, ſo wōn ſwētnu hroſu ſczēplimny pscheczēpi.

Samjen.

Wuczowanie po Bożim piſmje

abo

taſke myſle nadendżech, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwērny cžitac „Bomhaj Bōh-a“.

(Potraczowanie.)

1. knihi Mōjſajowe, 7. a 8. ſtaw.

Kunje ſamy džen, hdž ƒo na wječor wody wuwalichu, dżeszche Moach do kaſchczā, wōn bēſche ſahōd, jemu wot Boha hižo psched ſedmimi dnjemi poruczony, dołonjal, a ł nim ſēdže do kaſchczā Sem, Ham a Saphet, jeho ſynojo, a jeho żona a jeho ſynow ſi žony.

Woni a wschelake ſwērjata po ſwojej ſchlachczzi a wschelaki ſkōt po ſwojej ſchlachczzi, wschelake wafi, kotrež po ſemi waża, po ſwojej ſchlachczzi, wschitko, sčtož mōżeszche lēcacz, sčtož mējeszche kſchidła:

To wschitko dżeszche abo bēſche hižo ſaſchło do kaſchczā, po dwēmaj, wot wschelakeho cžēla, w kotrymž bēſche žiwny duch, a kotrež ƒu nuts ſchli wot wschitkeho cžēla, ƒu byle ſanz a ſaniza, kaſ bēſche jemu Bōh pschikafal. A Knjes ſamkny ſa nim.

O Jeſu, lubſchi ſbōżniko,

Ja ł mērej nētko podam ƒo,

Straż ſam psched mojimi durjemi,

So njeſcheczēl mi njeſchodži.

hdž bēſche licžba wschitkich, na wukhowanje wuſwolennyh, do wukhowazeho kaſchczā ſaſchła, pschija Bōh ſam ſaſtojniſtwo ſtrażnika, ſo njebychu ƒo ludžo wonka w ſwojich ſtyſknoſzczach a

ſadwēlowanjach na Moachowu twjerdżiſnu nawalili. Tež mējeszche ƒo Bōh poſtaracz, ſo njebychu wody traſch ł durjemi nuts do kaſchczā pschichle. Człowſke ruki njebychu mōhle durje tak krucze ſawrjecž; wschaf ƒo kaſchcz potom 15 łohczzi do wody ſanuri, a to dlēje dżyli 110 dnjom.

II. Sčtuczka 17—24. Luboſnje wopiſuje ƒo nam nētko lijeſza, kak wody dale a bōle roſtu, doniž ſkōncznie 15 łohczzi wyschſche dżyli wschē wyſſoke hory njeſteja. Wone pschenjebu kaſchcz tak psches wschē hory, ſo nihdže njeſaloži; a dale ſahubja wone wschē žiwe byczja ſe ƒucheje ſemje.

Jako bēſche Bōh ſa Moachom durje ſawrjel, pschindže lijeſza ſchtyrzcyczi dnjom na ſemju, a wody pschibērachu a poſbēhnychu kaſchcz wot ſemje.

Gnydom prēnje dny ƒo kaſchcz poſbēhnye, hdž tež — dołelž bēſche nimale njelepy — dale njepluwa.

Tak pschibēraſche jara wulzy woda a pschibywaſche jara na ſemi, ſo kaſchcz na wodach pluwaſche.

Wodny roſtu dale a bōle, nētko tež kaſchcz pluwa a to pomału do połnōzneje (ſewjerneje) ſtrony.

A wody pschibērachu hiſchczē dale jara wulzy na ſemi, a pschibywachu tak jara, ſo bēchu wschitke wyſſoke hory pod wschēm njebjom pokryte.

Dotal widżeszche Moach ł kaſchczā, kak wjeſchki horow ł wodow won kufaja; nētko pak ƒu ƒo tež wone psched jeho woczomaj do wodow ponurike.

To ſpōſna Moach ł tcho, ſo kaſchcz nihdže do hōriſkich wjeſchkow njeſaloži; traſch je jemu Bōh tole tež nētał ſjewił. Mōžno wschaf by pschezo bylo, ſo njebēchu najwyſſche hōrſke krajinu na ſemi powodżene, kaſ n. psch. Himalaja w juſnej Aſiji abo Kordillery w juſnej Amerizy. Sčto by tež to wot tcho bylo! Wērno by pschezo woſtało, ſo bēſche wscha ſemja powodżena a ſo buchu ł tym wschē žiwe byczja ſanicżene: bēchu-li wody tak wyſſoke, jako je ƒo nam powjedalo, dha ſchērjachu ƒo wone ł jeneho kōnza ſemje hacž na drubi, a na hory, ł wēcžnym ſnēhom a lodom pokryte, nje-mōżeszche ƒo ani cžłowjek, ani ſwērjina wukhowacz.

Tehdy wſa kōnz wschitko cžēlo, kotrež po ſemi kaſy, tak derje ptaki, jako ſkōt a ſwērjata, a wschitko, sčtož ƒo na ſemi hiba, a wschizy ludžo.

hdž ƒu tele dny je ſtrōżelemi a ſtyſknoſzczemi pschichle, dha drje je ƒo nēkotryſkuli ſwojich hrēchow kał a je ƒo ł Bohu wołal, ſo by jemu hnadu a ſmilnoſcz ſpożczil. A sčto praji nam ſwj. Pētr wo jich wumōženju ł wēcžneho ſahubjenja?

Sbōżnik je ſchol a je prēdował ducham w jaſtweje, kotſiž tehdy njewērjachu, jako Boža ſczēplimnoſcz w Moachowym cžaſu woczatowaſche, hdž kaſchcz hotowachu.

Tež morwym je ewangelijon pschipowjedany, ſo bychu ſudżeni byli po cžłowjeku na cžēle, ale žimi byli w duchu Bohu.

Wschitko, sčtož mējeszche žiwny duch w ſwojim noſu na ƒuchim, to wumrje.

Kak wschēdnje, a tola tak nadrobnje wupowjeda ƒo nam wscho; a ſažo: nicžo njenadeſdżesz, sčtož by cžłowſke cžuczē roſprawje wo tutym ſałoſnym podawku pschitajilo. Do Božeho ſudżenia rēcycz, ſebi poniſnoſcz njeſwaži, a cžłowſke cžuczē ƒo ł Bożej prawdoſczu njeſmēſcha, kotraž je ſałoſnej mozu wscho ſanicža. Tak ſjednocža naſcha roſprawa dwoje: wona pocżeszczuje ſudnika a pothila ƒo ł dżeczazej poniſnoſczu: ſda ƒo, ſo pobożny nan podawł ſwojim dżeczom wupowjeda.

Sapomnicž njechamy, ſo je tōnle ſałoſny podawł do pomjatka wschēch ludow na ſemi hluboko ſarnty. Na wschēj ſemi dopominaja ƒo wschē narody hiſchczē dženſniſchi džen na lijeſzu! A sčto je pōdla najſpodżimniſche? Juſto dwojcz runaja ƒo ludowe bajki nimale po ſłowje bibliſkeje powjeczzi. Spominanje bajkow wschēch narodow na ſemi na lijeſzu je nam dopokaſ ſa to, ſo je ƒo taſka lijeſza tež woprawdže na ſemi ſtała; jenož maja ƒo narodne bajki wschēch ludow na ſemi po bibliſkich powjeczczach porjedżicz.

Tak, kaſ bēſche ſebi Bōh wotmyſlik, bu ſahubjene wschitko ſtworjenje, kotrež na ſemi bēſche, wot cžłowjeka hacž do ſkōta a hacž do wałow a hacž do ptakow pod njebjom, to bu wschitko ſahubjene. Jenož Moach ſam woſta, a sčtož bēſche ł nim w kaſchczu. Kaſchcz pak je pschedſnamjo zyrkwje, ſe ſwēta a ſe ſwētneho ſahubjenja wumōżazēje, a woda cżini naſ ſbōżnyh w kſchczēnizy.

Nētotre ſtworjenja ł cžaſa do lijeſzy ƒu ƒo mjes tym žyle ſe ſemje ſhubike. Semja pak je nētko ł pjeſchczu wschudžom pokryta, kaſ je to jenicžy mōžno bylo, hdž bēſche wschudžom ł wodami pokryta.

U wody stejachu na semi sto a pjećdziesiąt dniow.

Sa prěnje 40 dnjow wuwalichu ǰo a roščechu wody; ja pschichodne 110 dnjow drje wody spadowachu, tola běchu pschezo hiščeže tak wulke, ǰo kaschěz hatle na kónzu tehole čaǰa saǰo na semju saǰoǰi.

8. st a w.

Vijeńza wo smje kónz.

III. Shtucźka 1—14. Kunje tak lubosnje, kaž je ǰo nam prjedy powjedalo, kaǰ ǰu wody rostle, rošprawja ǰo nam nětko, kaǰ ǰu wody spadowale, doniǰ njebě wšcha semja ǰucha: Noachowy dženik leǰi psched nami wotewrjeny, a Noach je na wšcho derje tedǰbowal.

Hdyǰ běchu ǰo 40 dnjow minyle a wody dorostle, spomni Wóh dotal po ǰacǰu jenicǰy je ǰwětom a jeho sahubjenjom ǰo našadǰowawšchi, wo kaschěz a wo žiwe byčza w kaschězu paǰ ǰo nje-postarawšchi, na Noacha a na wšchitke ǰwěryata a na wšchitkónstót, kotryǰ běšche s nim w kaschězu, a ǰo nětko Noachej a kaschězej se ǰwojim postaranjom pschivotrocǰi. U Wóh pschivjedže wětr na semju, ǰo by mróčjele rostorchal a saǰnal a ǰo by wody wufušchil, a wody do podsemńskich hłubinow ǰo shubiwšchi abo do parý a mǰly ǰo pschetworiwšchi spadnychu.

U studnje teje hłubiny wšchě njetriebawšche wodǰišchěza spóžerawšchi, buchú nětko saǰo saǰwrjene, a njebješte wofna buchú samǰnjene: a deščěz pschesta s njebjěš hič.

U wody wróčichu ǰo wot semje ja mórske, jěsorowe a rěčne brjohi, a sběžachu ǰo saǰo po sto a pjećdziesiąt dnjach.

Syndonaty džen ǰedmeho měǰaza, to je 6. haprleje, puschčzi ǰo kaschěz, dotal we wodach pluwazy, na horu Ararat w Armeniškej, něhdže do krótkeho ranja s kraja Sserbow.

Ararat leǰi nimale woǰrjedǰ wulkeho rjada afrikansto-asijskich puschčinow, kotreǰ běchu bjes dwěla něhdý s mórskim wodami pocǰrěte; wón leǰi tež nimale woǰrjedǰ mjessenskich wodow wot Gibraltar na mjeczornym kónzu Europy ǰem hač k Bajkalskemu jěsorowej w ǰewjernej ǰrjedǰnej Asiji; wón leǰi tež woǰrjedǰ najdlějšchěje ǰmuchi, hdžeǰ kawkasijka čłowiska schlacha (raǰa) bydli, a hdžeǰ indo-europejste rěče knjeǰa, a hdžeǰ ǰu indo-europejste bajti rošschěrjene; stónčnje je Ararat ǰrjedǰišchězo najdlějšchěho puchza na ǰuchej semi „stareho ǰwěta“ wot „noǰa (lapa) dobrych nadǰijow“ na juǰnym kónzu Afriki (hdžeǰ nětkole Zendzelczenjo s burami wojuja) a Behringowej mórskej droǰi na ǰewjerno-narańšchim kónzu Asije. Njecham s teho ničemu dacǰ ǰlědomacǰ; tola s teho, schtoǰ ǰym prajil, khutny čitar saǰwěšče sačuje, ǰo njeje pschypad, ale wšcha mudrosč, kotraǰ praweho na wodach wodǰi, a kotraǰ je po derje wumǰblenej radže tuteho droǰeho wótza wšcheho čłowjestwa s jeho kaschězom na horu Ararat saǰoǰicǰ daǰa. Tu stejěšche Noach na straǰi hladajo do kraja, kaǰ wody džen a dale spadowachu.

(Potracǰowanje.)

Wulke wumjeltwo.

My ǰmy w čaǰu žiwi, w kotrymǰ wumjeltwa kčěja, dofelǰ čłowjekojó wjele wumjeltwow pytaja: jene wumjeltwo ǰo maǰo pyta a porědko wufnje, to je wumjeltwo ǰmjercže. Sim je uaj-wjazny žalostne, ǰo dýrbja wumrjecǰ a woni njewjedǰa, kaǰ dýrbja wumrjecǰ.

Franzowski kral Hendrich III. wopyta něhdý ǰwojeje wěry dla w jaštwje leǰazeho Dugenottu Bjarnata Palissnja. To běšche wulki wumjeltz a ǰwojeho wumjeltwa dla kólo wokólo snate. Kral čyǰšche jeho rad wufhowacǰ a pospyta wšchitko, jeho pohnuč, ǰwoju ewangelsku wěru wotpschibahacǰ. Saǰo paǰ ǰo pschewinčez a saǰlapicǰ njeda, praji kral: „Potom mi móǰno njeje, Was psched ǰmjerczu saǰhowacǰ.“ Tón wotmolwi: „Majestofč ja wěm, kaǰ dýrbju wumrjecǰ.“ Haj, wjedzecǰ, kaǰ mašch wumrjecǰ, to je saǰwěšče potajnstwo praweje žiwjeńšchěje mudrosčje a wulke wumjeltwo, kotreǰ ǰama wěra do schiǰzowaneho a horjestanjeneho wobradǰi. Tam ǰwjecǰi wona najkraǰnišche dobyčze — mjenujzy na ǰmjertnych loǰach schesčizianow starych kaž mlodych, mužow kaž žonow. U hdyǰ ǰo w starym schesčizianstwe tak porědko něšcho potaǰuje wo tuchle dobyčzach, wopytajmy miǰionske ǰydeschěza naschich schesčizianskich woǰadow mjes pohanami, ǰo bychmy ǰmjercz pschewinjazu dobyččerstu móǰ wěry wohladali.

Psched krótkim piǰasche Br. Brune wo sbóžnym wumrjeczu stareho Mójšaka Agantiva na Adamskopje w juǰnej Afrizy: „Dženǰa ǰo wot khoroǰža stareho Mójšaka wróčzu. Psched dwěmaj njedželomaj bu wote mnje schčzeny. Wón čuje ǰwój kónz

blisko. Wón po mnje póščjele. Sa tón 5 mil daloki puch činjú a wudǰělu jemu ǰwjate wotkasanje. Kaǰ pschekraǰni ǰo jeho woblicǰo s radosčzu! Sčłowa dǰata běchu s jeho rta ǰyšchěz: „Moje ččělo wšchaf je ǰłabe. ale moja dušcha wjeǰeli ǰo w tym Knjesu. Mi ǰo runje dže kaž schčžiwemu Simonej. Sa ǰym ǰwojeho sbóǰnika wohladal a ǰwěrný nětko směrom domoj du.“

Wo ǰyntku wšchka Monhuidichuidi powjeda miǰionat Reuter s Medingow na natwarjaze wajchnje, kaǰ je domoj saǰchol. Stary pohanški nan njeběšche ǰwojemu ǰynej wobaraǰ, miǰionsku schulu wopytač a tež niz schčženšku wučǰbu. Hdyǰ bu jeho dǰěčzo schčzene, mjeno Hesekiel dosta. Tole nadǰije polne dǰěčzo na dobo schhori. Na ǰwojim ǰmjertnym loǰu leǰo wón k ǰwojemu nanej praji: „Mój nano, ja mam wulke ččěne bolosčje; ale ja ǰym jara wjeǰely, pschetoǰ ja wěm, ǰo mój wumóǰnik žiwy je. Jeničke mje boli, ǰo ty, mój nano, jeho hiščeže njesnajesč. Duǰ wobrocǰ ǰo k njemu, ǰo ǰo mój saǰo wohladamoj.“ Tajte wumrjecze pohanow shmnych njewostaji; jow widǰa woni s woczomaj, schtoǰ husto bjes sačǰišchěza s jenny wuchom nuts a s druhim won dže, ǰo je ewangelijon móǰ Boǰa k sbóǰnosčzi.

Psched krótkim čitach wo sbóžnym wumrjeczu 24 lětněje Chinesiskeje žony. Wona běšche jenička schesčizianska a hiǰo dlěǰšchi čaǰ na ǰuchoczynu ččerpěšche, wona běšche jara hubjena a ǰłaba. Sejný muž wot schesčizianstwa ničzo wjedzecǰ njechajšche. Ale wumrjecze jeho žony bu jemu puch potaǰowat temu Knjesej. Na ǰwojim bolostnym ǰmjertnym loǰu běšche wona polna radosčje w tym Knjesu, jenička ččěza jej na wutrobje leǰšche: starosč wo dušchu lubowaneho mužá. Pošledni króč ǰo wono na njeho wobroczi: Jesuǰ pschindže bórny po mnje, ty mje nihdy saǰo nje-wohladašch, ty njemóǰšch ženje wjazny pola mje byč, khiba ǰo ǰo k mojemu Knjesej a sbóǰnikej wobrocǰišch. Njechajšch mi dacǰ sboǰownje wumrjecz a mi to ǰlubicǰ? U wón to ǰwjatocznje ǰlubi; duǰ ǰo wona směrom lehný a čaǰasche na saǰolanje ǰwojeho lubeho Knjesa. Wona ǰyšchěšche, kaǰ ludǰo na haǰy nimo dǰěchu (běšche polny měǰacǰ, hdžeǰ Chinesojó k modlenju do ǰwojich pschibóšskich templow dǰeja); wona wjedzěšche, ǰo ǰo ludǰo dǰeja k Bohu hrimanja modlicǰ. Kaǰ móǰšchě wona sa ǰwojeho Knjesa ǰwědčicǰ? Chinesiske žony ǰu boǰaslivi, jim njeje domolene sjawnje rěčecǰ; ale Boǰi duch ju ččěrjěšche, duǰ wofokóštejazych proščšchě: Wocǰińčje durje, wołajeǰe ludǰi nuts a dajeǰe jim wohladacǰ, kaǰ schesčiziankn wumrje. To ǰo sta; ludǰo pschindžechu nuts, woni tam stejachu a s wulkim spodǰiwanjom na mrějazú hladachu. Chinesojó ǰu wotrocǰny ǰmjercze a ǰmjertneje boǰosčje čaǰ žiwjenja a nětko widǰachu tu mlodu žonu na ǰmjertnym loǰu tak sboǰownu, kaž njebychu hiščeže ženje njewjestu kwaǰny džen widǰeli. Polna radosčje saǰoča mrějazá wo ǰwojim sbóǰniku powjedacǰ, kotryǰ jej ǰmjertny džen najšboǰownišchi džen žiwjenja čini, wona wšchitkich napominasche ǰo k Jesuǰej wobrocizicǰ. Potom ǰyšchěšche wona pastǰřski hłóǰ ǰwojeho sbóǰnika a jejnej woczǰi widǰěšchtej teho, kotrehoǰ drusny njewidǰachu. S wulkim wjeǰelom hibasche ruzny: Jesuǰ dže! Jesuǰ dže! wołasche s wulkim hłóǰom; potom běšche domoj saǰchla. Ludǰo to je spodǰiwanjom widǰachu, ale powjescǰ wo jejnym wumrjeczu ǰo njeběšche pschěz ǰylu wjeǰ a druhe wokólné wǰy. Tedhom njeběšche tam nimo njeje žadny ǰwědč sa Khrystuǰa, jato wona wumrje a nětko je jich wjele: jejny mandǰelski, 3 abo 4 pschivušni ǰu hiǰo schčženi a wulka licǰba ǰo na ǰwjatu schčženǰu pschihotuje. Saǰ móǰe tón Knjes ǰłabych trjebacǰ, ǰo by ǰylnych k hanibje schiuid. Saǰ dawa wón žiwjenštemu wodnychěj, mozam wěčnosčje wufhadǰecǰ wot ǰmjertnych loǰow jeho droǰofupjenych, sbóžnych dǰěčzi!

Uch, ǰo by šynt jeho ǰłowa wjele morwých k nowemu žiwjenju wubudǰil, ǰo bychu nawukli, kaǰ maju wumrjecz!

Wschelake s bliska a s daloka.

— Saǰǰženu ǰrjedu mějachmy ǰwój ǰerbski džen w Budǰschinje. Dopolǰnja mějěšche ǰo na tšeleńni nałětnja schhadǰowanča studowazeje mlodosčje. Na to seǰndžesčtej ǰo rěčejpytný a narodopiǰny wot-rjad Macǰizy Sserbskeje w „lišchězej jamje“. Dopolǰnja ǰo tež nasch ǰerbski musej w ǰerbskim domje s rěčzu kustoǰa kn. tachant-skeho předarja Schewczika ǰwjatocznje wotewri. Musej je rjenje saǰjadowany. Figuriny ǰu pod schklenǰu, hdžeǰ tola na 100 lět traja. My lubym Sserbam porucǰimy, ǰo bychu ǰebi nasch musej wohladali. W nim je wjele rjaneho a hódneho s nascheho ludoweho žiwjenja a waschjow. Ale nasch musej dýrbi ǰo hiščeže powjescǰicǰ. W naschich ǰerbskich domach je hiščeže wschelake

starožitnostne, ſchtož by w muſeju dobre meſtno namafalo. Duž njech jo tola lubi Eſerbja, radſcho hač jo židam ſa tuni pjenjeſ woſtaja, do naſcheho muſeja dadža. W kotrych čaſach budže wón wotewrieny, ſo hiſcheže woſjewi. Popoldnju 1/23 hodžin beſche hłowna ſhromadžina Macžizy Eſerbſkeje w Gudžiz hoſčenju. Dofelž beſche knjeſ pſchedſyda ſam ſadžewany, wotewri ſhromadžinu meſtopſchedſyda, knjeſ ſarač Wroſaf-Budeſčjanſki. Wón i hnutymi hłowami wſchitlich pſchitomnych witaſche. Wobžarowacž dyrbjachmy jaſo, ſo beſche ſo malo i luda ſeſchlo. Hłownu roſprawu poda knjeſ piſmawjedžeč can. ſchol. Skala. Tu ſežehowachu daliſche jenotliwe roſprawy knihiſkladnika, knihownika, poſkladnika a pſchedſydom wotrijadow atd. Se ſrudobu dyrbjachmy hlyſhecž, ſo chze ſo hudžbny wotrijad jaſo roſeńč. Hudžbny wotrijad, kotryž ma ſo ſa wuwjedženje naſchich hberbſkich konzertow ſtaracž, je tola jara nuſny. Tež ſa naſch hberbſki džen beſche nam lětža tajſi konzert pſchilubjeny, ale wuwjedł ſo njeje. Roſprawu delno-kužiſkeho wotrijada poda k. kandidat Schwjela. Bohu žel ſo tam lud malo ſa naſchu Macžizu ſajimuje, a wotrijad ma tu pſchi-ſkluſchnoſč, lud bóle a bóle ſahorječ. Ale my Eſerbja w Hornjej Gužizy mamy tež tu pſchiſkluſchnoſč, tónle wotrijad i tym, ſo ſo jako jeho ſobuſtawy ſapiſacž damy, podpjeracž. Nekrologaj mejeſche knjeſ ſarač Wroſaf-Budſčjanſki. Wón ſpominafche na hnjercž hwojeho hyna Marcžina, ſtudenty Wroſafa, kotryž w ſańdženym lécze wumrje, hdyž beſche na hłownej ſhromadžujuje do Macžizy ſaſtupil. W rjanej rěči poda nam wón žiwjenjobeh njeboho knjeſa ſararja em. Nādny w Budyſchinje, kotryž je něhdy naſchu Macžizu ſobu ſałožil a jeje hwereny ſobuſtaw hač do tónza byl. Wón ma wulku ſaſlužbu wo naſche Eſerbowſtvo. W piſmowſtweje je pſches dolholětne wudawanje protyki wuſtupil. — Pſchi nowo-wólbach do pſchedſydyſtwa ſo dotalni ſaſtupjerjo jenohłóujuje i nowa wuſwolichu. Nowe ſobuſtawy ſo pſchuwſachu. Pſhecželne roſ-rěčowanje wo naſchim džele ſa naſchu hberbſchczinu naſ hiſcheže dlěje ſhromadženyh dzeržeſche. Pſchi tym njeſabu ſo tež na naſch narodny ſtutt naſcheho Macžičneho domu. Eberka mjeſ pſchitomyhmi rjany wunoſchł pſchinjeſy.

— Kaž hižo hjewichmy, ſtaj na krajnoſtawſkim ſeminarje lětža dwaj kandidataj pruhowanje wobſtaloj: knjeſaj Albert i Seſchiz a Wiedermach i Warta. Prěniſchi pſchińdže ſa pomozneho wučerja do Budeſtež, druhi do Minakala. Knjeſ Wiczas, kiž beſche hač dotal i wučerjom w Budeſtežach, pſchińdže do Pſowjom. Shwacžanſke druge ſchuliſke meſto hiſcheže wobhadžene njeje. Kaž hlyſchimy je ſo tam wučer i Pruſteje ſamolwił. Sa krótki čaſ ſo tež wučerſke meſto we Woržynje wupróſdni.

— Knjeſ Wiczas, kotryž beſche hač dotal i prěnim wučerjom w Shwacžizach, je ſo na wotpočinku podal. Woſada ſarijadowa ſańdženu wutoru roſžoňowanſki hujedžen w Shwacžizach. Nareče, w kotrychž ſo ſaſlužbnemu knjeſej wučerjej ſa jeho hwerne dolho-letne ſtutkowanje džak a Božemje praji, hwerčachu wo luboſč, kotraž beſche jeho ſe ſchulſtej woſadu ſwajala. Bóh wobradž jemu rjany wječor jeho ſpróžneho žiwjenja.

— Nadžija je, ſo budže Lujjanſka woſada jaſo hamoſtatna. Lujjanſy ſu ſo temu ſwólniwi wuprajili, ſo chzedža něſchto ſa ſarſkeho wifara plačicž. Hdy bychy hižo prjedy ſwólniwi byli, hnano njebychu i žyla hwojeho duſchowpaſtyrja ſhubili.

— Dopikowar w „Eſerb. Nowin“ nam na naſch naſtawč wo pſchijecžu do Budyſkeho ſeminara wotmolwi. Wón w tymle dopiſu ničto noweho njepraji, hač ſo ſo wot mlodženza žada, ſo dyrbi na ſtejniſchczu hrenjeje ludoweje ſchule ſtač, a ſo dyrbjeli mlodženzojo, dofelž naſche ſchule na tym ſtejniſchczu njeſteja, prjedy do Budyſchina do ſchule khodžicž. Spodžiwne je, ſo njedyrbjale naſche hberbſke ſchule to dozpicž, ſchtož němſke na wſach, kaž bychy hubjeńſche byle. Wě ſo, hdyž ſchuler jeničžy wučzbu wjeſneje jednoreje ſchule wužije, i czežka pruhowanje wobſteji. Ale to je pſchezo tač bylo, ſo ſu tajzy, kotriž chzychu na ſeminar, nimo ſchule private hodžiny wot hwojeho wučerja doſtawali. Tajzy ſu w prjedawſchim čaſu pruhowanje wobſtali a móža jo tež nětko hiſcheže wobſtač, tač derje kaž němžy mlodženzojo. To pač je wěſta wěž, ſo ma ſo Budyſki ſeminar najprjedy ſa potrebnocž naſchich hberbſkich ſchulow ſtaracž. Stanje pač ſo to potom, hdyž drje hberbſzy mlodženzojo hwoje pruhowanje wobſteja, ale nje-doſahazeje rumnoſčje dla njeſchimoſmu? Na druhi ſeminar jim dacž khodžicž, khudži hberbſzy ſtarſchi njemóža; duž ſlónčnje na žadny ſeminar njeſchidnu a naſche hberbſke ſchule ſchoduju. Na

tym knjeſ dopikowar ničto njeſcheměni, ſo mamy ſa njeprawo. W prjedawſchich čaſach ſo na naſche hberbſke potrebnocžje džiwaſche a my ſo nadžijamy, ſo jaſo lěpſche čaſy pſchidnu.

Něti žiwjenja,

i někotrych woſebnych ſchpruchow hwojateho piſma wuwjedžene.

Luf. 24, 46. 47.

A džeſche k nim: Tač je piſane, a tač dyrbjeſche Shryſtuſ čerpcječ a na hčezji džen horjeſtanyč wot morwyh a dacž předomacž w hwojim mjenje potutu a wodacže hřečow mjeſ wſchěmi ludžimi, a ſapocječ w Jeruſalemje.

Šchto dha je teho krala wſchěh kralow nuſowalo, tač čerpcječ? Njehuje tebi to wutrobu? — Ty hny jo byl! Ty hny jemu tač wjele džela a próžy i twojimi hřečami nacžinił. Ale čeho dla dha? Šchto hny jeho moje hřeči naſtupali? Hlaj, hdyž Shryſtuſ čerpcjel njeby, by ty to wſchitko do wěčnoſčje čerpcječ dyrbjal. Semu pač beſche tebe žel a teho dla je jeho k temu hnała, ſo radſcho ſam wumrje, hač ſo by tebi wumrječ dal. Njenamafach ſo ty do teho a njewobſchijeſch ty to? Sa tež njemóžu. Ale tač ſteji piſane. S tym je doſč. Ale tač derje hač to piſane ſteji, ſo je Shryſtuſ horjeſtanył a ſo ničto njeje, ſchtož njeby dopjeljene bylo, tač derje dyrbi tež to wěčno byč, a mjeno Jeſuſ pſchinjeſe jo tač ſe ſobu, ſo ewangelijon nětko praji: Dofelž je wač hny Boži wot podanſtwa čerta a hřeča i tym wuſwobodžil, ſo je wón winu a khoſtanje hřeča na ſo wſal a prawdoſčji Božej žyle a poňje doſč činił, tač ſo ani čert, ani waſcha wutroba wam tón ſakoň a Božu kudnu prawdoſč wutylowacž, wač i tym naſtróžicž a bojaňnyh ſčžinicž njemóžetaj; dofelž hnjertneje bojoſčje dla hwoje žive dny k hlužbje hřečow wot-ſudženi byč njetriebacže. Šchtož na hwerče ničto radſcho njeſchlyſchi, hač: Jeſuſ je ſa mje wumrjel, tón móže k hoble wěricž: moje hřeči hny mi wodate. Pſchetož jene hjeſ drugeho byč njemóže. Komuž pač hny hřeči wodate, tón budže ſo teho ſradowacž, ſo je je wotbył, a njebudže hberbi žadacž, we nich hampachnje težazy woſtač. Tudy roſdželujetej hny hubjaža abo morwa, a živa wěra. Čłowjel, kiž je w hřečach živy, njeje hiſcheže ani předomanje ſakonja ani předomanje ewangelija prawje hlyſchal. Pſchetož tón ſakoň wopoſaže ſawěſčje hwoju móž k morjenju a k ſatamanju, hdyž wón pſches předomanje wo Shryſtuſowej hnjerczi na hčizju hwoju prawu jaňnoſč doſtanje; a ewangelijon je móž Boža, ſbóžnyh čžinicž wſchitlich, kotriž to wěra. Šchtož pač je w hřečach živy, tón je njeſbožowny, tón tež njewě, tač wjele je Jeſuſ ſa naſche wumoženje ſaplacžil, a tač njemóže ſo tež tajkemu wodacže jeho hřečow pſchpowjedžicž. Tač bórſy pač, hač wón ewangelijon wo Shryſtuſowej hnjerczi a horjeſtačža hlyſchi, tač bórſy hač jemu pſches Božu hnadu tajke myſle do wutroby pſchidnu, budže toſame hwoju dwojaču móž i molom wopoſacž, mjenujy: morweho ſbudžicž a živeho ſčžinicž, a naſtróženemu hřeſchnikej troſcht do wutroby prajicž. W Jeſuſowym mjenje leži wodacže hřečow. Šchtož tole čžita, tón wopomni to a njehlada jenož tač ſwontownje na mjeno Jeſuſ, ale pytaj w nim jako tajki, kiž chze rad ſbóžny byč, niž we hřečach, ale wot hwojich hřečow, dha w nim wodacže hřečow, žiwjenje a ſbóžnoſč namafach. Pſchetož tač bórſy hač je wina, khoſtanje a knjeſtvo hřeča precž, je prawdoſč, a i njeje je wſchitke ſbože a žiwjenje wěčje ſobu. Tač wſchitko piſane ſteji, a tač dyrbi byč. Njebudže pač ſawěſčje na žane druge waſchne abo w drugim wuſtajeňju ſhonjene, hač ſo potutu a wodacže hřečow nihdy njeroſdželiſch, ale wobſtajuje hromadže woſtajiſch, hačrunje je mjeſ nimaj roſdžel. Tudy jena nuſna wěž druhi nuſnu čžini. Shryſtuſ dyrbjeſche čerpcječ a horjeſtanyč, to je nuſny ſaklad ſboža, a dacž předomacž, je pomozna wěž, potuta, to je wuſtajeňje ſboža, wodacže hřečow, je ſbože hame.

Daliſche dobrowólne darj ſa wbohe armeniſke hpyoty:

S. Bukecžanſkeje woſady:
N. N. i Čžornjowa 3 hr.

W mjenje wobohich hpyotow praji wutrobnny džak
Gólcž, redaktor.